

Intervjuperson

Namn: Rune Nillson

Gård: ”Slaktars” Gärdes i Egelsvik Mörkö

Födelsedata: 1923-10-30

Nuvarande adress: Karlslundsgatan 24, Södertälje

Intervjun/Intervjuare:

Agneta Uddling och Margareta Eriksson besöker Rune och Britta Nillson i Södertälje den 22 november 2011

Antal band 1

Denna intervju är närmast att betraktas som ett samtal mellan grannar och vänner. Vi, Agneta och Margaretha, har fått veta mycket om vårt Egelsvik, Margaretha vid Anneberg med släktanknytning dit från 1927 och Agneta som tidigare bott ett antal år vid Nysäter.

Genomläst och godkänt av Rune Nillson 2012-06-04

Rune Nilsson berättar för Agneta Uddling och Margareta Eriksson den 22 november 2011

M: Vilka var det som bodde i Egelsvik, när du växte upp där?

Rune: Ja.. om man börjar från början - Tunaberg – där bodde August Ljunglöf med hustru och nästa var väl Solåker – ja det var ju en butik ..förstås.. på min tid - man kunde gå och handla där – och så var det väl då lägenhet uppepå och där bodde den som.....ibland var det ju så att den var som en filial till Idala ..... och då hade väl dom som förde filialen lägenheten uppepå affären....

M: Jaa ...just det. ...Ja, det det var Solåker vi var då.

Rune: Ja, just det. Det hette det ju. .... Och det var ju, just som jag kan minnas .....bara en filial till Idala.

M: Jaaa ... jag tror det. Men sen tror jag att den första som lät bygga affären var den som tidigare hade haft en liten affär vid Anneberg, han Knyt Kalle.

Rune: Ja, men Anneberg var väl aldrig filial till Idala.

M: Nä, det var den ju aldrig.

Rune: Ja, det enda jag kan minnas var att Ernst Karlsson hade Idala och så hade han butik vid Solåker.

Rune: Ja .....Ja, i övrigt får ni väl ställa de frågor jag kan svara på.

M: Ja.. det som är intressant är att få höra om din gård –Gärdes eller Slaktars som vi sa – vad du kan berätta kring den, ...när din familj kom till Slaktars o.s.v

Rune: Ja, det var ju min mormor och morfar från början och det var ju så långt tillbaka ..... så det var f ö r e min tid, det - och när det hände, det har jag inga uppgifter på. ..Det är skitlänge sen förstås. Vad som fanns där före min mormor och morfar det har jag inte riktigt klart för mig. Det var f ö r e min tid, det.

M: Ja det var f ö r e din tid.

Rune: (glatt skrattande) Ja. Det var före min tid.

M: Jaa... men du är född vid Slaktars, i alla fall?

Rune: Ja..jaa, det lär vara så.

A: Din mamma växte upp där?

Rune: Jaaa....

A: Också?

Rune: Jaa, det gjorde hon också .....ja, det gjorde hon ...som jag har hört.....och som sagt var ....det var Sundin på den tiden.

M: Ja, just det . . . . . Matilda Sundin.

Rune: Ja, Matilda Sundin ..ja. Och hennes man, det har jag kanske bara reda på ett ungefär vad han hette ...men det var ju före min tid.

M: Ja, det var före din tid ..... ja, och du hann aldrig med att få träffa honom.

Rune: Nej. Oh nej.

M: Men Matilda hade två bröder,va?

Rune: Jaa, det var ju han slaktarn, Fredrik, och nån som hette August. - Men det var före min tid, det också.

M: Jaa, ... men jag ....funderar .....på ... Den här August, ... var det han möjligen som var bonde vid Örsta?

Rune: Neej, det kan jag inte tänka mig, ... Nej det kan jag inte tänka mig.

Så följer en del frågor och svar som benar ut släktskap. Slaktar Fredrik var inte bror till Runes mor Ester utan hennes morbror. Ester hade inga syskon. Så småningom ärvde hon Slaktars, men Rune vet inte exakt när det hände.

M: Jaaa, ...men när du växte upp där i byn. Vilka bodde då där runt omkring?

Jag tänker på jämnåriga till dig.

Rune: Ja, Bengt och Kerstin vid Fritjofsborg ..... men så var det väl Lennart Sandman
.....

M: Ja, ... och vet du vad vad? .... Jag ska berätta för dig att jag har tittat i födelseböcker vilka barn som föddes i Egelsvik samma år som du. - Det Var Solveig Axelina. Hon var från Solåker.

Rune: Vad hette hon?

M: Solveig. - Solveig i Solåker. - Hon var dotter till Axel Karlsson. Det var väl han som hade affären då, vet du.

Rune: Jaa..

M: Och Hilding Kjell, också.

Rune: Jaaha ..... Hilding Kjell – Ja..., han var en 23:a.

M: Ja.....ja,..precis.

M: Ja, det var nog en hel del barn där nere i byn.

Rune: Jaa, mer då än nu, förstås. - Vi hade ju det där övre och nedre Egelsvik - och ...Ja, som jag kan minnas så var vi åtta pojkar i alla fall i klassen och och vid något tillfälle var det statfolk som kanske hade någon dotter men de stannade ju aldrig så länge. .. Ja, det var någon som hette Eva, vill jag minnas.

M: .....Du gick i skolan i Eneboda, eller hur?

Rune: Jaa,... jajamän....Ja. det kan jag inte förneka till.

A: Där i Egelsvik. Hade ni något ställe där ni kunde samlas och spela fotboll och så?

Rune: Nej, där kan man nog inte säga att vi hade någonting. Det var nog inte förrän i skolan.

A: Det blev i skolan,ja.

Rune: Ja, det blev i Eneboda skola. sörru. Ja..där kanske man lattja lite. Det var väl så att säga utanför skolan, -där- där det fanns en pump. Där kanske vi hade en plan. –Vi fick ju inte hålla på och spela inne på skolgården, för det fanns det ju så mycket fönsterrutor där.

A: Ja,ja ,ja,just det.

Rune: Det var dom rädda om, sörru.

A: Ja, ja , det är riktigt.

Rune: Men vad jag kan komma ihåg så fick vi – om vi ville spela - gå utanför. Och så hade de väl stängsel också.

M: Vilka var lärare när du gick där?

Rune: Du, från 1:an och 2:an var det väl Emma Åström och sen 3:an och 4:an var Anna Carlsson. Och sen kom för 5:an och 6:an Sigurd Åström.

M: Jaa, till och med jag har haft Emma Åström.

Rune: Det har du.

M: Och Anna Carlsson också.

A: Hade ni bastubad, också, obligatoriskt?

Rune: Det kom ju så småningom. Ja.

A: Ja, det har jag hört berättas om.

Rune: Ja, det kom ju så småningom en bastu därutanför. Men det var väl den tid när man hade växt upp – 30-tal.

M: Mmmm .... men hör Du... Det vi är intresserade av också, om vi går tillbaka till Egelsvik igen och er gård, som jag tror en gång i tiden har hetat Gärdes.

Rune: Jaaa..., Gärdes sa dom, ja.

M: Det sa dom.

Rune: Jaa

M: Men hur mycket tillhörde Gärdes, då? För ni har ju haft mark nere vid sjön också.

Rune: Ja, det var nio tunnland åkermark, som hörde till gården och så blev det väl så att pappa fick arrendera av kyrkvårdens – så då vart det lite mer, och så var det ju det där med skogen. Det var ju som bete åt kossorna, va.

M: Ja, just det ..och virke kanske ni tog också?

Rune: Ja, det tror jag det .....jadå. Och jag kommer ihåg än idag hur man klev gärselstänger. - Man hade kanske en fem, sex meter långa som vi kalla för timmer. Man stod och klöv de där med yxor. Ja, det var en tid det också. – Så småningom kom så kapen, vet du. Då såga man -schschwiiiiisch.

A: Då gick det undan..... Hur många kor hade ni, då?

Rune: I regel var det väl fem, sex. Det kunde ju variera något.

A: Ja, joo.

Rune: Ladugården rymde kanske inte fler.

A: Nä, nä.

Rune: Och så kanske det var boxar för kalvar , också.

A: och häst eller oxe, eller?

Rune: Oxar hade inte vi. Nej,... utan det var egen häst plus att vi hade sån där regementare..... Ja, det gick väl det me.

A: Mmm...

Rune: Men det var väl lite knepigt, när den där regementshästen vart inkallad.

A: Aj,då, ja.

Rune: Ja, men jag vill minnas att man kanske kunde låna nå'n häst , eller nånting så där.

A: Ja..

Rune: Jaa, för att bli par, så att säga. ----- Ja, det var dååå det.

M: Jaaa, det var dåå det.....Men ..... Sen så styckade ni av från gården. Var det du och Valborg som fick varsin tomt där uppe i skogen?

Rune: Jaa, ja det kan jag väl hålla med om.

M: När var det då? Var det på 60-talet?

Rune: Jaaa, det var en bra fråga...

M: Ja, det var en bra fråga..... Ja, men det var kanske runt den tiden.

Rune: Vilket år? ... Jaa, det har jag inte några noteringar om.

M: Nää, precis.

Rune: Jag vet att det förekom ... men det måste väl vara 30- 40-tal.

M: Säger du? Så tidigt?

Rune: Jaaa, jag har för mig det, men jag är inte hundra på det.

M: Ja, du har varit med om utveckling i byn från egen häst och regementare och så småningom blev det kanske traktor.

Rune: Ja..., men det tog tid, innan det blev nån traktor, vad jag kan minnas, men jag har det där i bakhuvudet att vi hade en Ferguson.

M: Mm ja.... Men när du började jobba, var du lantarbetare hemma på går'n eller var du lantarbetare någon annanstans?

Rune: Jaaa, det stämmer.... för pappa hade en dräng, som hette Adolf och han hade hand om kossor och mjölkning och så där. Men sen då när jag började växa upp där, då blev jag överflödig, då fick jag gå till grannen... Moberg.

M och A: Jaahaa, då blev du dräng där.

Rune: Ja, hos Nisse och Edit Moberg .... För då var det ju för mycket hemma, när det redan fanns en lagårdskar och dräng vid Slaktars. Så då blev jag nog föreslagen

att gå till grannen för han behövde hjälp. – Man var inte golik som man sa förr, då man var fjorton, femton år.

M: Säg inte det du, jag tror att du orkade en hel del då.

Rune: Ja...., man hade väl fått lite förberedelser och så. ...Pappa tyckte väl att jag blev över och Adolf ville de inte vräka för han var trotjänare.

M: Vem var Adolf, då?

Rune: Ja, han hette Pettersson.

M: Bodde han kvar i byn sen när han blev gammal - eller flyttade han därifrån?

Rune: Han bodde väl kvar så länge han levde, vill jag minnas.

M: Hos er då?

Rune: Ja ...ja.....ja, det var ju lite annorlunda.... Man skulle ju gå ned till hagen för att mjölka kossorna .....ja.

M: Ja du, det var andra tider.

Rune: Ja, det var det.

M: Men, ... när du slutade jobba hos Nisse och Edit, vart gick du då?

Rune: Södertälje, Svenska maskinverken.

M: Oj, vad gjorde du där då? Ett stort steg.

Rune: Jaa, ...(skrattar) Jag vet inte vad jag gjorde. – Men de hade ju rätt mycket grejer i alla fall, det kommer jag ihåg. Men - jag trivdes inte. – Vad jag kan erinra mig.

M: Näää.. så du kanske kom hem och sökte dig vidare sen?

Rune: Näää, men jag har för mig att jag bytte jobb i Södertälje.

M: Mm..Jaa ....Svenska Maskinverken..... kom det att heta något annat?

Rune; Ja, det var väl Scania Vabis som köpte in det. – Ja, det försvann bara.

M: Jaha, det gick upp i något annat. ----- Jaa, ...men sen vet jag att du så småningom kom att bli bonde själv ute på Mörkö ..... men då hade det gått några år efter Svenska maskinverken.

Rune: Ja, till Husby Oppunda flyttade vi också.

M: Var du gift då?

Rune: Jaa.

M: När gifte ni er, du och Britta?

Rune: 49 var det väl förlovning och 51 gifte vi oss och 53 kom första barnet.

Vi återgår till att prata om Runes olika jobb hemma på Mörkö

M: Jag har för mig att jag har hört att du körde lantbrevbäring ute på Mörkö, stämmer det?

Rune: Jaa, ... Det gjorde jag också. Jag hade en Harley Davidson med sidvagn.

A: Det var ju stilig.

M: När var det, då?

Rune: Ja, det var väl i slutet av 40-talet, tills vi flyttade till Mälsäter, dit flyttade vi 53.

M: Så ni (Agneta och Rune) har egentligen haft samma linje då?

A: Ja, vi är kollegor, då.

Rune: Ja, det är tänkbart.

A: Ja, det kan man säga. Jag körde ju lantbrevbärare ute på Mörkö också?

Rune: Men, det var efter mig, va, kan jag tänka mig.

A: Ja, det var det. Och inte med motorcykel.

Rune: Neää, jag hade i alla fall sidvagn. Den kunde jag ta bort ibland – och köra solo.

A: Ja, ja.

Rune: Man ville inte alltid ha det där spektaklet bredvid, inte. Det var ju bara som en stor trälåda och i den där trälådan i sidvagnen fanns det en annan trälåda i två fack, som jag kunde plocka bort, och köra andra grejer med i min sidvagn.

A: Men hade du postväskor med dig, eller?

Rune: Näää, det var väl i regel den där lådan, när man körde omkring i mörker.

A: Hade du kassa också? Pengar?

Rune: Jjaa...Det fick man nog.

A: De betalade in lite och så.

Rune: Jaa.

A: Jaa.

Rune: Ja...jaa, jag vet inte vad man ska säga, men man fick väl löfte att göra så.

A: Ja, precis, vara betrodd.

Rune: Jaaa.

M: Ja, det ingick nog i dina arbetsuppgifter, vet du – Fick du betala ut pensioner när det blev pensionsdags, eller fick de gå till Idala för det.

Rune: För att få ut pensioner? ----- Ja, jag kan inte minnas annat än att jag hade pengar med mig, när jag körde kring posten.

M: Ja, ja. Ja, det var ett tufft jobb, du..

A: Ja på vintern.

Rune: Ja, man har väl förträngt mycket av det.

M: Det kanske var roligt också.

Rune: Javisst, var det det.

M: Roligt på vintern, att forcera snöhinder och sån't där.

Rune: Javisst, var det roligt.

M: Jaha, så det där höll du på med i flera år, då, att vara lantbrevbärare.

Rune: Jaaa, det var väl bara sommartid.

A och M: Jahaa.

Rune: Ja, för Nisse .. Moberg.. har jag för mig att han kunde sköta det på vintertid.

A och M: Jaahaaa. Så du var stand in för Nisse, när han skötte jordbruket.

Rune: Ja. Så var det.

M: Ja, så då slapp du köra motorcykel på vintern.

Rune: Ja, så på den kalla vinterperioden jobbade jag här i stan och så kunde jag ta fritt under sommarperioden.

M: Det låter bra, som om det var friare förr, eller hur?

Rune: Ja, det kanske man kan säga.

M: Ja, det var roligt att höra hur du körde lantbrevbäring på sommaren i alla fall.

Rune: Ja..

M: Jag undrar. Vad är det bästa jobb du har haft?

Rune: Ja, det var väl ganska intressant det där med att köra omkring - och ha hand om pengar - och ha förtroendeuppdrag.

M: Ja, det kanske är bland de roligaste jobb du har haft?

Rune: Det kanske man kan säga. Det kan man nog hålla med om, alltså

M: Ja, det håller du med om. Lite fritt också.

Rune: Men, men det kanske är så att man har förträngt en del. En del saker kommer man ihåg en del saker kanske man har förträngt.

Skol- och Egelsviksminnen

M: Ja, men du gick i skolan i Eneboda och fritid vet jag inte om man pratade om på din tid. Var du med om att spela i något fotbollslag på Tegnebyvallen, eller nå't liknande.

Rune: Ja, jag har för mig att man kunde ställa upp om det var någon som fattades. Men det är så länge sen så det är svårt att komma ihåg.

M: Ja, men om vi går tillbaka till Egelsvik, då är jag så himlens nyfiken på det här med Tabor. Det var ju som en ungdomsgård, var det inte det?

Rune: Ja, söndagsskola och juniorer. Att man gick i söndagsskola först, och det var ju metodister, och sen när man kom upp i en viss ålder då blev man junior..

M: Och det var ganska roligt, eller?

Rune: Ja, naturligtvis var det ju beroende på vem man kom i kontakt med.

A: Ja, diplomatiskt sagt.

M: Jaaa, men jag tänker på verksamheten för juniorerna. Var det prästerna som stod för den, eller?

Rune: Pastorerna.....

A: Det var mycket musik där i Tabor, eller hur?

Rune: Ja. Det är klart det. Det fanns ju den där orgeln, va. Och det kunde ju vara lite olika under vissa år, beroende på vem som spelade. Och det kunde ju vara så att en del växte upp och flyttade till en annan församling, eller något i den stilen.

Man kanske har glömt en del.

M: Det kanske var så att de inte var så länge där, de här pastorerna.

Rune: De var väl i regel inte några längre tider. Den som jag minns mest var väl Hedlund. Han höll väl på lite längre vad jag kan minnas.

M: Ja, han dog, ja, i predikstolen.

Rune: Jaa. Men en del har man nog suddat ut.

M: Men vet du vad - jag har hört, att din mamma Ester, att hon var duktig på att spela gittarr.

Rune: Jaa, de hade ju så att säga ett gäng som spelade.

M: Ja, det var när hon var ung, då

A: Vilka var det mer som spelade än din mamma?

Rune: Nja.....Det här med Hugo och Hulda (i Uggeltorp) har jag i bakhuvudet. Signe, hon spelade cittra.

M: Signe Löv, ja.

Rune: Jaaa, ... det var som jag sa, pastorer de byttes ju lite då och då och det kom ju nya.

A: Sjöng hon också, din mamma?

Rune: Jaa.... Hon var ju med i sångkören.

A: Och du sjunger också?

Rune: Nja, det var väl inte annat än i söndagsskolan.

Vi diskuterar vidare och återkopplar till lantbruket i Egelsvik bl a.

A: När du var hos Moberg. Hade han rävfarm då?

Rune: Nej, inte Moberg, inte. Det var Einar.

A: Tidigare?

Rune: Mobergs företrädare Oskar Karlsson. Han hade en son som hette Einar.

A: Det var han som hade rävar.

Rune: Han hade rävfarm och byggde Mickelbo.

A.: Så var det.

Rune: Det fick väl heta det efter rävfarmen, Mickelbo.

A: Det blev väl så. Det var väl under kriget kanske.

M: Jag måste få fråga. Jag har läst i någon intervju att Frittes (Fritjof Öberg) Maja också födde upp rävar, stämmer det? Att det skulle vara uppe vid Asptorp nånstans.

Rune: Jaaaa. Där hade dom också en rävfarm ovanför. .... Jaa, det **var** Fritte som hade den.

M: Ja, då stämmer det.

Rune: Ja, det var väl så att de fick köpa in några djur från Einar. Så hade de väl då varsin rävfarm några år.

M: Ja, jag begriper inte vart de där rävarna gick till. Blev det skinn till rävboer, eller?

Rune: I huvudsak, blev det nog så. Rävboa, sa man.

A: KalleVille hade också.

Rune: Ja, det var nästan som konkurrens.

A: Ja, jag förstår det.

M: Så då stämmer det där; med att Frittes Maja skötte det vid Fritjofsborg.

Rune: Jo och jag kommer ihåg när man körde rävmattstunnor, och det var innan man hade byggt vägen upp från Tunaberg till Asptorp. Innan den kom till, körde man upp vid Ljunglöfs smedja i backen upp där.

M: Jaa, just det och det hade du som arbetsuppgift.

Rune: Ja, bland annat. Man var ju inte så gammal.

M: Vad var det för rävmatt som de fick och som du körde upp?

Rune; Ja, det var väl inälvor och sån't där avfall ifrån slakteriet.

M: Jaaha, ja....

A: De tog reda på det, det var ju bra, i och för sig.

Rune: Ja. Skräp – skiten som rävarna fick äta. - Köttet och sånt där skars ju bort och såldes i butik.

M: VAA?

Rune: Kött ifrån grisen.

M:Ja,ja.

Rune: Men inälvorna gick till räven.

M: Ja, jag började fundera om det var rävköttet man tog reda på, men det var det ju inte. – Ja, det har hänt en hel del saker där nere i Egelsvik.

Rune: Ja, det var litet annorlunda.

M: Lite annorlunda än på övriga Mörkö, tror jag.

Rune: Ja, det kan man väl hålla med om, det kan man väl hålla med om.

M: Både med rävfarmar och - det här med Tabor. Det var ni ensamma om.

Det fanns ju bara en församling på Mörkö och den var nere i Egelsvik

Rune: Ja, men visst. - Det var ju det här med pingstvännerna och det hade Linnea hand om. Linnea i Skesa. Men de hade ju ingen egen kyrka utan de höll väl till hos familjerna.

A:Men vad var det i Bobacken, där fanns det ju en söndagsskola.

Rune: Ja, det var väl bara söndagskolbarn.

A: Vanliga .. höll jag på att säga.

M: Det var nog metodister.

A: Det var också metodister.

M: Ja, det var nog metodister, eller vad tror du?

Rune; Jaaa, de var det nog metodister, Edvard och ... ja, vad hette hon....Ja, de hade

söndagsskola. Bönderna däromkring hade väl en hel del barn.

A och M: Jaa, just det , många barn, ja.

A: Den här Linnea då, var bodde hon?

Rune: Ja, var bodde hon.....Jag har för mig .....Bodde hon inte också vid Skesa?

M: Jo, det gjorde hon.

A: Bodde kanske där, ja.

M: Nu kan jag berätta. - Det hör ju inte till din intervju. - Men min pappa och hans bror liksom många andra ungdomar, de gick till Svinbacken vid Skesa och där var det Linnea och ibland också yngre flickor, sk evangelister, och de sjöng och spelade. Det var ju som fritidsnöje. Min farbror t o m köpte pingstvännernas sångbok Segertoner

Rune: Ja, det skulle jag kunna tro.

M: Ja, och sen , (de talade en hel del dialekt de här damerna), var det ju en sång 35 (trättifäm) och de här grabbarna önskade sig alltid att få sjunga sången trättifäm.

Rune: Ja..ha..ja.

M: Var du nån gång till Svinbacken?

Rune: Ja .. , ja. Av ren nyfikenhet.

M: Ja, det är klart. - Ja, det var väl livat och glatt även där.

A: Säkert.

M: Svenska kyrkan, hade inte de också nånting för ungdomar, juniorer?

Rune: Vi hade inte så mycket med svenska kyrkan att göra, när det fanns Tabor.

M: Nej, det är sant.

Rune: Där hade vi söndagsskola, där hade vi juniorer.

A: Blev du konfirmerad?

Rune: Ja, i Tabor.

A: Gifte ni er där också?

Rune: Nej, vi gifte oss inte i Tabor.

M: Nej det fanns inte då?

Rune: Nej, det fanns inte då, utan vi åkte till Prästgården.

M: Som de flesta gjorde.

A: Ja, det var vanligt

Rune. Ja, det gick väl lyckligt, ända sen dess har vi hängt ihop.

M och A: Jaa. Det är bra det.

M: Ja, om vi backar. Vi har pratat en del om Matilda Sundin och din mamma Ester. Men din pappa Gustav han var väl också Mörköbo?

Rune: Ja .... Jag har för mig att han kom från Eneboda.

M: Jaha, de var bönder i Eneboda.

Rune: Jaa.

M: Ja, ni kanske har bott på Mörkö lång tid tillbaka i släkten.

Rune: Ja.. och till dö da´r.

M: Ja, det är sant.

Rune: Jaa...Pappa, - du vet hur han avled?

M: ja, jag vet.....

Rune: Det vet du.

M: ja ..... men du kan berätta för Agneta, för hon vet nog inte.

A: Jo, jag tror jag vet ..... men berätta gärna, - om du vill.

Rune: Vadå?

A: Vill du berätta det, - hur din pappa avled?

Rune: Jaa, - ja,..ja, .. det var inget roligt.

A och M: neej.

Rune: .....Och komma att ta reda på eländet. . Nej, det var inget roligt.

A o M: neej.

Rune: nej, traktorn över – krossad – nej det var inget roligt.

A och M: neej....

Rune: Nej, det var inget roligt.

M: Neej, ... ja, det var innan man hade de här störtbågarna.

Rune: Ja. Det stämmer det.

A: Hade han fått någon hjärtinfarkt då, eller?

Rune: Nej, jag tror bara att han fastnade med byxorna i pedalerna.

A: ajajaj.

Rune: ... i stället för att trampa ur, vet du. Han satte ju och körde och drog plogen uppåt, va. För det var ju en uppførsbacke, - och så backade han i tomning ner och satte i plogen och drog uppåt. Så där höll han på hela tiden.

Till sist trasslade han in byxreven i kopplingen och traktorn fortsatte utför stalpet där. - Det var inget roligt.

A o M: neeej.

Rune: Nej .... Usch nej.... Usch.

A: Hur gammal var han då?

Rune: Ja..... jag har precis för mig att han nyss hade fått pension.

A: Oj då.

Rune: Ja, det var precis i det där draget, vet du.

A: Ja.

Så tar vi en liten paus innan vi fortsätter att prata om livet i byn.

A: Hade ni båt och så där och fiskade?

Rune: Jaa, - det vart inte så mycket. Pappa var inte inget för att fiska.

A: Neeej, - det var inte hans grej.

Rune: Nej. Utan han hade jordbruket och sedan skogen.

A: Ja..

Rune: Ja, att köra i skogen. Det var hans uppgift, så att säga.

A: Ja..... Sålde ni massaved och sån't också, eller gick det åt till vedbrand?

R: Det var nog ganska måttligt med det – det var timmer och famnved. Massaved var inte så vanligt.

A: Det kanske inte var det.

Rune: Jag kan inte erinra mig det, nej.

M: Famnveden, den gick åt att elda med, va?

R: Ja, ja just det.

M: Men timret då, det sålde ni iväg kanske?

R: Timret – en del sågades ju till virke så att säga, och i någon mån kanske det slank med någon timmerstock också åt något annat håll, vad jag kan minnas.

Men att det togs reda på allting.

M: Fanns det såg nere i Egelsvik?

R: Nej, jag kan inte erinra mig annat än vid Håga.

A: Var låg den nånstans vid Håga?

R: Då var det ju en väg från kyrkan och upp mot Håga. Innan man kom upp till Håga

gård vek man av till vänster, och där var det en transformator.

A: Ja, just det, det är det fortfarande.

R: Ja, där var sågen. – Ja, ja, det har ju gått några da´r sen dess. En del kanske man kommer ihåg, och en del kanske man inte vill komma ihåg.

M: Nej, det ska man inte belasta sig med, det man inte vill komma ihåg.

Men när du berättar här tidigare, det är då jag sitter och reflekterar vilka förändringar det hade varit innan jag växte upp.

R: Ja, det kan man väl säga. Det var ju det här med Tabor. Där gick man både i söndagsskola och som junior.

A: Om ni skulle till kvarnen? Var det till Åby kvarn, eller?

R: I stort sett. Ja. För det fanns ju inte så mycket annat.

A: Nej, det var väl det närmaste kanske – sen våran kvarn - Nora kvarn försvann på 20-talet. - Och mejeri?

R: Mejeri, det var väl inte annat än i Södertälje o vad jag kan minnas var det ju Alvar som körde mjölken.

A: Ja, det var ju slut vid Idala. – Hölö – var det väl också något mejeri.

R: Ja, just det. Men jag kan inte erinra mig att det gick någon mjölk dit, utan det var mjölkbilen som tog flaskorna och körde till Södertälje.

M: Men mjölkbilen gick väl ner till Egelsvik?

R: Mm, men jag har för mig att den gick ned till Ljunglöf smedja och sen backen upp till Örsta och Tuna. – Och man fick dra fram mjölkflaskan till den där mjölkpallen där vid Ljunglöfs smedja.

M: Men Backen, gick den inte upp till Svensson i Backen?

R: Ja, det kommer jag inte ihåg.

Vi fortsätter att diskutera mjölkhämtning med bil även senare från Mobergs nere i byn. Rune hade då flyttat hemifrån och kommer därför inte ihåg hur det var, kanske t o m en kortare tid att mjölkbilen gick upp till Backen. – Återkoppling till skoltiden.

A: När du gick i skolan – vad tyckte du var roligt i skolan? Var det matten, eller vad var det?

R: När jag gick i skolan?

A: Ja, hade du något favoritämne som intresserade dig?

R: Jaa, geografien och naturlära och kristendomskunskap var det som gällde. Och jag har väl alltid tyckt om matematik.

A: Sörru, är du bra på det?

R: Ja, ännu så länge kan jag multiplikationstabellen.

A: Sörru. Ja, det fick man lära sig rabbla.

M: Ja, och geografi – ni reser, du och Britta, en hel del har jag förstått.

R: Det har väl varit bland de intressanta grejerna, kan man väl säga. Ja, mera intressant med geografi än naturlära.

A: Har ni rest utomlands också?

R: Ja, det kan man väl inte neka till.

M: Berätta, var du har varit någonstans.

R: Ja, vi har väl varit både i Grekland och i Spanien vid flera tillfällen, för att inte tala om Skandinavien, Norge och Finland.

M: Och där kanske ni har bilat själva?

R: Jaa, i Norge har vi bilat själva men i övrigt får vi nog fråga Britta var vi har bilat själva. – Man var väl lite nyfiken på saker och ting och ville se hur de hade det nån annanstans. Men, tyvärr har man kanske inte noterat allting, och när man närmar sig de nittio, så får man kanske säga som så, att man inte minns så väl, allting inte.

M: Ja, men du vet att du har varit ute och rest en hel del, och du har tyckt om det, i alla fall.

R: Ja, det har väl alltid varit roligt och komma ut och se något annat också. Och så kan jag väl säga, att vi har trivats tillsammans.

M och A: Jaa, det har ni gjort.

A: Träffades ni i Tabor eller så där, eller?

R: Nej, det var väl att vi träffades genom att jag körde posten.

A: Ah, ja.

R: Hon bodde hemma vid Rosholmen . Hon hade väl rum uppepå, dit jag fick smyga.

A och M: (Skratt) Ja, se där, nu kommer det fram.. Nu kommer de glada minnena.

R: Ja, och den där rackarns trappen.

M: Knarrade den?

R: Ja, då fick man ta av sig skorna, sörru.

A och M: Mm, Jaa, .. ja.

R: Men säga vad man vill, men vi har väl klarat oss hyggligt, i stort sett.

A: Ja, det är fint.

M: Och ni har trivts med varann.

R: (glatt) Ja, jag tror det. Jag kan inte neka till det. Ja, det har fungerat bra

och vi har fått se en hel del både inom Sverige och utanför gränserna. Ja. Det var väl inte många på både far och mors sida som hade den möjligheten som vi har haft.

M: Ja, och det var kul att få höra om din lantbrevbäring. Det har inte jag vetat om.

R: Jaså...

M: Ja, det var ett bra sommarnöje ...

R: Ja, det kan man väl säga. – Ja. Hmm. Jag glömmer väl aldrig den där vägen förbi Kallasvik och upp där. När man fick gå breve och skjuta på. Det var dålig väg då, innan de ..

A: Ja, den nya vägen kom väl inte förrän 1949.

R: ... Ja, när man hade varit vid de där gårdarna och skulle uppför backen och det var halkigt och man fick gå bredvid. Det fanns ingen vägsamfällighet då.

Men att jag fick gå breve kommer jag ihåg, och fick hjälpa till och skjuta på, det kommer jag ihåg.

A: Var det grindar kvar då också?

R: Vadå?

A: Fanns det grindar kvar?

R: Neej. De hade väl funnits. - Det kan jag minnas, när jag satt och körde häst med slaktarn den där vägen - och då fick man ju öppna grindar.

A: Jaa, jag tycker jag har hört att det var fjorton grindar mellan Getberget och Bobacken, eller något sånt. Otroligt mycket grindar.

R: Det var väl inte så häftigt.

A: Ja, de försvann väl vartefter kan man tänka sig.

R: Ja, vad som var förr kan jag inte säga.

A: Nej.

R: Nej, men att jag redan som ung pojke åkte med slaktarn, det minnas jag ju.

A: Och fick hoppa av och öppna grindar.

R: Ja, det kunde ju hända.

M: Du pratar om slaktarn. Är det din morbr...?

R: Min mormors bror.

M: Ja, - slaktar Fredrik. Så honom har du åkt med – upp till Stockholm också?

R: Nej, dit kan jag inte komma ihåg att jag följde med. Kanske vid något tillfälle. Men det var ingen vana. – Men åka kring och sälja kött på Mörkö, det kommer jag ihåg.

M:ja..

R: Fast han åkte aldrig längre än till Kumla.

M och A: Nej, ... där var det stopp.

R: Där vände han och så tillbaka och så upp till Berga, vid något tillfälle och vände där. Ja, det var Landström där.

M och A: Ja, det stämmer.

R: Ja... och Lasse (son vid Berga) och jag var skolkamrater.

A och M: Jasså, jaha.

M: Men hur långt åkte han åt andra hållet? Åkte han förbi Nora kvarn och Nora, eller?

R: Ja, till Nora och till Aspbacken och sen vägen upp till Tegneby och till Berga och sen efter Berga, vad heter det då ...jo, Sanda grindstuga, där vände han, sörru.

A: Inte till Björkarö?

R: Nej.

A: Nej.

R: Nej.

A: Nähä.

M: Det kanske var en annan slaktare som åkte dit?

R: Neej, Björkarö kan jag inte erinra mig att vi var till.

M: Åkte ni söderut, till Skesa och så där?

R: Jaa..... fortsättningen sen. Men, Skesa, de var väl egentligen inte några spekulanter. Där tror jag att vi åkte förbi, vad jag kan erinra mig.

M: Uggeltorp, kanske?

R: Uggeltorp förstår du. Det var Hulda och Hugo det, och där fick vi låna båt och ro över till Oaxen.

A och M: Jaahaa.

R: Nej, han (=SlaktarFredrik) hade väl sina ställen som han inte hade några kontakter med.

M: Nej, det är väl som affärsman, man har sina kunder.

R: Javisst.

M: Men du, hur var det? Kom de ner till slaktarFredrik med sina djur och ville ha dem slaktade? Eller gick han hem och slaktade.

R: Nej.

M: Nej, han hade ett riktigt slakteri.

R: Nej, de fick komma med häst och vagn, om det var kalvar och så där. Det var inga djurbilar heller, på den tiden.

M: Hade han lagårn som slakteri?

R: Nej, lagårn hade vi ju långt tillbaka däruppe, va, med stall och så. Men sen så småningom blev ju slakteriet nedanför stugorna och det har ju kommit bort, förstås, och så blev det lagård och loge mellan slakteri och graven, som vi säger.

M: Jo, om jag har fattat det rätt, så hade slaktarFredrik en stor rörelse.

R: Jaaa... han hade ju sina kunder och han hade fått konkurrens utav dem som hade bilar och köra omkring.

M: Men innan du blev så stor så du kunde följa med slaktarFredrik, då åkte han väl – och likaså Kristin i Lillbacken - till Stockholm med sina foror.

R: Jaa, men sen det blev väl i regel med mjölkbil..

M: Men innan mjölkbilen kom, då åkte ju slaktarFredrik till ..

R: Ja, men det var nog före min tid.

M: Ja! Det var ju före din tid.

R: Det är före min tid, Det har jag inte nåt .....

M: Nej, men du kanske har hört talas om det.

A: Men varför åkte man då inte till Södertälje utan till Stockholm?

M: Ja, men Stockholm, där var det ju större avsalu, man åkte till Hötorget och dom där kvarteren...

A: Ja, ja.

R: Han hade sina kunder.

M: Ja, han hade inte något litet slakteri, som jag förstår det. Han tog ju emot en hel del djur till slakt.

R: Ja, men inte en gris.

M: Inte gris.

A: Nähä ..

R: Nej. Han slakta aldrig en gris, utan det fick bli någon annan som kom och slakta gris, vid Slaktars.

A: Jaha.

R: Han slakta aldrig gris. Det var hans idé och den där vid Norrbacken, det kommer jag ihåg att han kom och slaktade gris.

M: Jaha, Jag kommer inte ihåg vad han hette, men...Elis, va?

R: Nä... Elis slakta inte, men var det inte Gustav?

M: Var det Elis pappa?

R: Nej, de var inte släkt.

M(skratt): Inte det, ens en gång.

Så pratar vi lite mer om att slakta gris och inte vilja slakta gris.

R: Nej, han hade väl sina åsikter slaktarn om vad han inte skulle göra. Men han var ju tillmötesgående, det kommer jag så väl ihåg när vi åkte kring med häst och vagn.

A och M: Vänlig och så ..... Han var affärsman!

R: Ja, det var han.

M: Om vi frågar tillbaka till Tabor. Spelade du något instrument? - Det var sång och musik där.

R: Neej, man försökte väl lite orgel hemma. Vi hade ju en orgel.

A: Tramporgel, hemma?

R: Ja.

M: Hur gick det då?

R: Jo, det kunde man ju spela gubbe Noak, hi,hi. Det är det enda jag kommer ihåg att man riktigt kunde klara, men jag kunde aldrig läsa noter. Utan bara på gehör.

M: Vackert så.

R: Ja. Det kan jag göra än idag.

M: Spela på gehör?

R: Ja. Jag har en liten rackare.

M: Du har det? Aha, som du sätter dig ner och spelar på.

R: Jaha, om man får lust. Det är kul ibland och se om jag kommer ihåg.

A: Mmm.

M: Vad är det bästa som du tycker om att spela då?

R(börjar nynna) ....

A: Drömmen om Elin?

R fortsätter att nynna och med viss tonhöjning.

M: Du har väldigt vacker sångröst!

Rune fortsätter sjunga ..... Såna där gamla låtar sitter kvar.

M och A: Ja, så är det.

R: ”Och du ska inte tro att det blir sommar om inte nån sätter fart”

M:Har du tagit ut den också på din keyboard?

R: Det går väl det mesta, va.

M: Har du provat?

R: Ja, jag har provat.

M: Men då är du inte omusikalisk, sörru.

R: Äsch, det har väl aldrig riktigt fastnat, utan det är väl lite på skoj ibland. Man gör ett försök. Jaaa, stänga dörrn om mig.

A: Ja, men du har ju glädje för dig själv.

R: Jaaa...

M: Tror du att Britta tjuvlyssnar?

R: Näää, jag vet inte. Hon kanske inte tycker att det låter så bra.

A: Hon kanske sjunger bra, hon med?

R: Nja.. hon spelar inte .....men jag tycker att det är kul ibland att spela nåt som man sjöng i söndagsskolan.

M: Kommer du ihåg de där söndagsskolebitarna?

R: ..En del saker finns ju där bara. Och tryggare kan ingen vara än Guds lilla barnaskara.

A: Jajamen.

M: Fanns det söndagskolesånger när du gick i söndagsskolan eller fick ni mest sjunga psalmer?

R: Ja, det var väl mest psalmer, i huvudsak. Men man började väl söndagsskolan innan man kunde läsa. Jag får väl säga det, att en del kommer man ihåg och en del har man förträngt.

M: Ja, du, det är precis som livet är.

Ooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

M: Ja, jag tänkte så här, nu när vi har pratat om Egelsvik. Vilka var brukare där? Det var ni vid Slaktars, och..

R: Oskar Karlsson, nämde man, i början, när jag var barn. Men sen kom Nisse Moberg så småningom dit som arrendator och så var det väl August i Backen, eller...

M: Jo det var det väl, och de hade flickorna Ingegerd och Ingrid. – Men så var det väl en liten gård vid Norrbacken?

R: Jaaa, det var det väl, men jag kan inte komma ihåg att de hade några djur.

M: Lite mark i alla fall.

R: Jaa. – det gick väl till Backen sen. Men det var väl fiske mest vid Norrbacken, vad jag kan erinra mig.

M: Ja, det var väl fyra (A och M räknar) gårdar. Men vi har lärt oss att det var sex gårdar i Egelsvik, vid tiden för en större markförrättning.

R: Men det var långt före min tid.

M: Ja, det var det.

Rune: Ja, idag finns det inga bönder kvar alls. Det börjar bli ont om bönder.

A: En bristvara

R: Jaa. – Nej, det jag mest kommer ihåg, det var att få åka med slaktarn med häst och vagn, och få köra, sörru.

M: Men du har kört i skogen! Det kommer jag ihåg. Det var när du var bonde vid Gåsta. -----Ja, så är det. Men är det något mer som du skulle vilja berätta, någonting som vi inte har frågat dig om.

R: Nej, jag kommer inte på någonting.

A: Du får återkomma, om du kommer på nåt.

R: Det kanske redan har kommit för mycket.

Vi får oss alla tre ett gott skratt och Agneta tröstar med att det finns många fler band, om det skulle vara så. Vi (Agneta och Margaretha) tackar för ett mycket intressant och givande samtal.